לחלק. דלא תימא אינו חייב עד שיפול שם שור וחמור ביחד: **ונפל.** לשון יחיד: **ונפל טובא משמע.** ה)[כמו ועשה בצלאל ואהליאב] (שמות לו) וכא האות והמופת (דברים יג) וכא האדי ואת הדוב (שמואל ב יז): **מידי אחרינא לא.** ושאר מילי מגלן: **אף על בעלי חייס.** לרבנן קמתרץ לה ולר' יהודה אתא לו ורבי אף שאר מטלטלין: עופות אין מטמאין במגע ובמשא: **א"כ.** דלא רבי אלא מאי דדמי ליה לפרטא משני לדידין: **לאחוב רחמנא חד פרט.** אי שור אי חמור ודרשינן כל כעין הפרט ומדכתב אידך אם אינו ענין לדבר שנבלתו מטמאה דהא אתי בכללא תנהו ענין לעופות דדמו לפרטא בחד לד דהוה בעלי חייס ואיכא למפרך השתא דתרוייהו צריכי מהיכא ממעט אדם אלא מהך מלתא דעופות מקשי ואזיל עד דמפיק ליה מכוליה טעמא: **שאין קדוש בבכורה לא.** כגון סוסים וגמלים כתב רחמנא שור דלא איצטריכא דהא מכלל אתי לרבויי אפי' סוסים וגמלים הואיל ודמו לפרטא משני לדידן בעלי חייס ונבלתן מטמא אבל עופות דלא דמו אלא בחד לד לא: **אלא.** לא תימא חזר וכלל למדרשיה בכלל ופרט וכלל אלא אימא אמר קרא והמת יהיה לו כו': **כלים בני מיתה נינהו.** בתמיה ול"ל קרא למעטינהו לרבנן ורבי יהודה היכי מצי לרבויינהו הא לא קרינן בהו והמת יהיה לו: **שבירתן זו היא מיתתן.** הלכך לרבנן אתא חמור למעוטינהו הואיל ולאו מיתה ממש היא ושור למעוטי אדם שאינו מין בהמה ואי כתב רחמנא חד הוה אמינא למעוטי אדם אבל כלים לא דכי קא ממעט בעלי חייס דכוותיה קא ממעט להכי איצטריך חמור ולרבי יהודה לו לרבויי כלים אתא אף ע"ג דלאו בני מיתה נינהו ממש ושור למעוטי אדם בעלי חייס דכוותיה ולקמן פריך לר' יהודה חמור למה לי: **בחדתי.** חדשים: **שור פסולי המוקדשין.** שנפדה אין המיתה שלו דקיימא לן בבכורות בפרק ב' (דף טו.) גבי פסולי המוקדשין לאחר פדיונו מזבח ולא גיזה בשר ולא חלב ואכלת ולא לכלביך: **שור ולא אדם.** שאינו מין בהמה: **ושה דאבידה.** כיון דכתיב[1] לכל אבידת אחיך למה לי לכתב רחמנא חמור ושור ושה ושלמה ובפרק אלו מציאות[2] דרשינן להו לכולהו בר משה: **הא של פקח פטור.** בתמיה. היכא פטריה קרא: הא לאו בני מיתה נינהו: **בין לרבנן בין לר' יהודה כלים בני הבלא נינהו.** אפילו למאן דאית ליה בפ' המניח (לעיל דף כט.) דלרבי יהודה מפקיר נזקיו לאחר נפילת פשיעה פטור וא"כ לא מחייב רבי יהודה אלא בבור ברשותו ובבור ברשותו אצטריך שפיר למיפטר כלים בחבטה דחבטה דידיה הוא מ"מ פריך שפיר דבהיזק הבל משתעי קרא מדדרים רב ונפל עד שיפול דרך נפילה וחבטה היכא דהוי דידיה אתיא בק"ו ובהבל דמשתעי ביה קרא אית לן לאשכוחי ריבויא דכלים לר"י ומיהו אין נראה שידרוש ר' יהודה אפילו לרב עד שיפול דרך נפילה דכיון דלא מחייב אלא בבור ברשותו אין לו לדורשו כמו ששמואל אין דורשו משום דבכל מקום שיתחייב בהבל מתחייב בחבטה: **חמור** דבור לר' יהודה כו'. והא דלא קאמר נמי גם לב"ה דברים הגוזל קמא לקמן (דף לד.) (ט) דלא חשיב אלא הנך דדמו ° דהוו בעלי חייס הקשה הר"ר משה מפונטייז"א ואימא דחמור אתא למעט שטרות ואור"י דלמאן דלא דאין דינא דגרמי אפי' הוא עצמו פטור ולמאן דדאין דינא דגרמי נמי לא מחייב אלא מדרבנן כדמוכח פ) בפרק הכונס (לקמן דף סב.) דמיבעיא ליה אי עשו תקנת גזל במסור או לא ואי דינא דגרמי דאורייתא למה לא עשו תקנת גזל במסור כמו בגזל: **שה דאבידה לדברי הכל קשיא.** וא"ת לגופיה אצטריך למהוי פרט וכלל ונעשה כלל מוסיף על הפרט ואתרבו כל מילי דשור וחמור ושלמה אצטריך כל חד וחד למילתיה כדדרים בפ' אלו מציאות (ב"מ דף כז.) ואי לא שה דמייתר הוה משיירי חד מינייהו לפרט וכלל ולא הוה דרשינן ביה מידי וי"ל דבכל מקום שיש פרט וכלל רגיל רבינו שמואל ליתן טעם למה לי לפרט כיון דאתרבי כל מילי ומפרש דשמא יש דברים שלא היה מתרבי מהכלל אם לא שקדמו פרט להיות כלל מוסיף עליו ולרבות כל דבר והכא קיס ליה לבעל הש"ס דמאבידה סתם הוה שמעינן שפיר כל אבידה כאילו יש פרט וכלל שאין למעט שום אבידה מבנין אב או מק"ו או בשום ענין וא"ל כאן פרט כדי שלא למעט מן הכלל שום דבר על ידי שום דין א"נ לכל אבידה כתיב והוי לכל ריבויא לרבות כל אבידה כאילו יש פרט וכלל אף על גב דדרשינן מיניה בע"ז (דף כו:) לרבות המומר מכל מקום איכא למדרש נמי כל אבידה דאתרוייהו קאי ריבויא מאבידה ומאחיך ומרבינן כל אבידה דכל אחד ואכאחיך:

או מבעי ליה לחלק. האי סוגיא כר' יאשיה דמצריך או לחלק ותימה א"כ בכל דוכתין אבל לרבי יוחנן אין צריך או לחלק ותימה א"כ סוגיא זו דלא כהלכתא דבפ' השואל (ב"מ דף לה:) מוקי תנאי כרבי יאשיה ורבא כרבי יוחנן וקי"ל כרבא לגבי דאביי ובפ' אותו ואת בנו (חולין דף עח:) גבי פלוגתא דחזקיה לזרע האב משמע דתליא בפלוגתא דרבי יוחנן ור' יאשיה נמי יש לתמוה למה אין אנו פוסקין כמ"ד כר' יוחנן מכח מילתיה דרבא בפרק השואל: **הוה אמינא קרב לגבי מזבח אין.** תימה למה לא יליפינן הכא שור שור משבת ובמסקנא נמי דמרבינן עופות מדכתיב ישיב לבעליו כל דאית ליה בעלים ל"ל נילף משור שור או חמור חמור משבת כמו חסימה ופריקה לקמן וממילא אמעיטו אדם דליכא למילף משבת כדאמרינן לקמן (ע"ב) גבי כלאים להנאה הקשתיו ולא לדבר אחר וכן גבי תשלומי כפל והשבת אבידה מה צריך ריבוי לקמן נילף משבת ומיהו להפרשה דהר סיני ניחא דלא שייך למילף משבת דעדיין לא נאמרו עשרת הדברות וי"ל דבמקום ששייך לדרוש בכלל ופרט לא יליפינן שור שור משבת וכן כל הני דהוה דרשינן בכלל ופרט דתשלומי כפל דרשינן ליה בהדיא במרובה (לקמן דף סג.) אי לאו רבויא דכל וכן יש לפרש בהשבת אבידה אבל בכל אחריני י"ל דלא מדרשי בכלל ופרט וכלל: **קרב לגבי מזבח.** בפ"ק דקדושין (דף יח.) גבי הענקה דכתיב לאן גורן ויקב לא ממעט כל דבר שאין קרב לגבי מזבח משום דבכלל גורן הוי כמה דברים שאין קריבים לגבי מזבח אבל בפ"ק דחולין (דף כה:) ל"ע דכתיב כל מעשה עזים תתחטאו דאמר עזים למעוטי עופות ואמאי לא ממעטינן כל דבר שאין קרב לגבי מזבח ומיהו להוא ליפנא דאמר לקמן כל ריבויא הוא לא קשה מהתם: **בין** לרבי יהודה דמרבה כלים בני מיתה נינהו. ול"ת ומאי פריך כ"ש משום דלאו בני מיתה נינהו צריכי ריבויא לרבי יהודה וי"ל דלר' יהודה נמי הוה ממעט כלים מחמור אי לאו ריבויא ולהכי פריך בין לרבנן דממעטי להו כלים מחמור ובין לרבי יהודה דמרבה להו כלים מאו לאפוקי ממיעוט דחמור

פח א מיי' פי"ב מהל' מקי ממון הלכה ג סמג עשין סח טוש"ע מ"מ סי' תי סעיף ג:

מוסף רש"י

להבלו ולא לחבטו. משום דעבד ליה הבל לבור ולא משום חבטו (לעיל נ:). **במי שהמת שלו.** מי שראוי לו להאכיל גבילתו לכלביס (לעיל נא.) שיטול ממכור הגבילה, יצא זו שאף על פי שנפדה טעון קבורה, דאמרינן גבי פסולי המקודשין שנפדו מזבח ולא גיזה בשר ולא חלב ואכלת ולא לכלביך, מכאן שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלביס (לעיל נג:). **חמור דבור לר' יהודה.** דמחייב על מקי כלים בבור, קשיא לן למאי אתא, דאילו לרבנן מנבעי להו שור ולא אדם חמור ולא כלים (ב"מ כז.).

מסורת הש"ס

ה) [לקמן סג.], ו) [לעיל כ: נג.], ז) לעיל נח. [נג:], ד) ב"מ כז., ט) רש"ל, ו) [דברים כב], ו) [ב"מ כז.], ח) [עי' תוס' לקמן עא: ד"ה וסבר ותוספות כתובות לד. ד"ה סבר],

תורה אור השלם

1. בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה לוֹ: שמות כא לד

הגהות הב"ח

(א) גמ' שאינו קרב לגבי מזבח לא כתב רחמנא חמור וכו' שאין קדוש בבכורה לא כתב רחמנא שור אלא אמר קרא: (ב) תוס' ד"ה חמור וכו' הגוזל קמא קשיא דלא חשיב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חמור וכו' דהוו בעלי חיים. עיין מנחות דף יד ע"ב:

רבינו חננאל

דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא. פי' כגון בהמה וחיה דכתיב בהון בהדיא דמטמאין מגע ובמשא. אבל עופות דאינן מטמאין במגע ובמשא אלא כגריס אבית הבליעה.

עין משפט נר מצוה

בהמתך דדברות הראשונות כלל. לא משיב ליה כלל ופרט המרוחקים זה מזה לאחרונות ולאשונות אדא מילתא היא דזכור ושמור בדבור אחד נאמרו [כ"ה מ. שבועות כ:]: **ואימא** מה הפרט מפורש דבר שנבלתו מטמא. תימה ע) [לא"כ] פרט ג"ל דבכלל בהמתך נמי כתיב ועוד כשאומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל בעלי חיים ועופות בכלל היכי ס"ד לאתרבו עופות לימא דכללא גופיה ממעט להו: **פרי מפרי** וגדולי קרקע. הכא משמע דבקר ולאן אקרי גידולי קרקע ותימה דבפ"ק דקדושין (דף יז.) גבי הענקה אמר דאי כתב לחמנא גורן ה"א גידולי קרקע אין בעלי חיים לא כתב לחמנא לאן וי"ל דלענין דבר היוצא ממש מן הארץ לא משיב בהמה גידולי קרקע ואין להאריך כאן יותר ע) אמר

הא שור והוא פקח פטור. בתמיה: מין בן דעת. היינו אדם ואפי' הוא שוטה מין בן דעת הוא: **שור חרש שוטה וקטן.** שור שהוא חרש או שוטה או קטן או סומא או מהלך בדרך בלילה ואפילו הוא פקח: **מתני' ולהפרשת הר סיני.** אם בהמה אם איש כתיב ע) ואין מרבין איש ועוף בגמרא: **ולתשלומי כפל.** ואע"ג דכתיב ע) משור ועד חמור שאר בהמה ואיש מרבין בגמ' וכן בכולהו: **לפריקה.** עזוב תעזוב עמו (שמות כג): **לכלאים.** דהרבעה אע"ג דכתיב ע) בהמתך לא תרביע כלאים הוי נמי איש ועוף בכלל כדיליף בגמרא וכן לענין כלאים דהנהגה דלא תחרוש בשור וחמור ע): **בהווה.** בדבר הרגיל להיות: **גמ' איש בכלל בהמה.** דכתיב זאת הבהמה אשר תאכלו וכתיב בתריה איל ובני (דברים יד): **לתשלומי כפל על כל דבר פשע על שור וגו' כל דבר פשיעה.** ואפי' דבר שאין בו רוח חיים בפרק מרובה (לקמן סב:): **משכם.** דכתיב שורך וחמורך וכל בהמתך (דברים ה): **יליף בהמתך בהמתך משכם.** מה להלן איש ועוף בכלל כדמפרש לקמי': **בדברות הראשונות נאמר בהמתך.** ולא נאמר בהן שור וחמור ובדברות האחרונות הוסיף להזהיר שור וחמור: **והא.** אף הן בכלל כל בהמתך האמור בגידן הוי: **מה שור וחמור האמור לאן איש ועוף ליולא בהן.** ולקמיה מפרש טעמא מוכל דמשמע ריבוי: **אף כל.** מקוס שנאמר שור וחמור כגון פריקה ע) וחסימה ע) ודומין להן איש ועוף ליולא בהן: **נלאוב רחמנא חד פרטא.** ודרשינן כל דדמי ליה משני לדדין מדכתב אידך אם אינו ענין לדבר שנבלתו מטמאה תנהו לענין עופות דדמי לפרטא בחד לד דהוו בעלי חיים דכוותיה: **לאב רחמנא שור.** דלא אטרין דהא קדוש הוא בבכורה ומחמור קאתי תנהו לענין סוסים וגמלים דדמי לפרטא משני לדדין נבלתו מטמאה ובעלי חיים הן אבל עופות לא: **ריבויא הוא.** ולא מדרש בכלל ופרט וריבה הכל: **פרי מפרי.** ולד מולד יין מענבים ושכר מתמרים למעוטי כמהין ופטריות ומים ומלח דאינו פרי מפרי וגדולי קרקע למעוטי דגים שאינן נקחין בכסף מעשר: **השתא דאמרת כל ריבויא הוא.** ואפי' עופות למה לי דפרט בהמה ושור וחמור: **אי הכי.** דכלאים משבת ילפינן: **אדם נמי ליתסר.** למשוך בקרון עם הבהמה דהא גבי שבת מוזהר כבהמה דכתיב ע) ועבדך ואמתך ובהמתך: **פפונאי.** בני פפונאי שם מקום: **רב אחא בר יעקב.** מפפונאי היה דאמרינן בהשותפין (ב"ב דף טז.) דריש רב אחא בר יעקב מפפונאי דשטן ופגינה לשם שמים נתכוונו: **להנחה הקשתיו.** עבד ואמה לבהמה אבל לא לענין איסור אחר: נאמר

הא שור שהוא פקח פטור אמר ר' ירמיה לא מבעיא קאמר לא מבעיא שור שהוא פקח דחייב אבל שור חרש שוטה וקטן אימא חרשותו גרמה לו קטנותו גרמה לו וליפטר קמ"ל א"ל רב אחא לרבינא והתניא נפל לתוכו בר דעת פטור מאי לאו שור בר דעת א"ל לא אדם אלא מעתה אדם בן דעת הוא דפטור הא לאו בן דעת הוא דחייב שור ולא אדם כתיב אלא מאי בן דעת מין בן דעת א"ל והתניא נפל לתוכו שור בן דעת פטור אלא אמר רבא ^א^שור והוא חרש שור והוא שוטה שור והוא קטן דוקא אבל שור והוא פקח פטור מאי טעמא דבעי ליה עיוני ומיזל תניא נמי הכי ^ב^נפל לתוכו שור חרש שוטה וקטן וסומא ומהלך בלילה חייב פקח ומהלך ביום פטור: **מתני'** אחד שור ואחד כל בהמה [2]לנפילת הבור ולהפרשת הר סיני [3]ולתשלומי כפל [4]ולהשבת אבידה [5]לפריקה [6]לחסימה [7]לכלאים [8]ולשבת [9]וכן [10]חיה ועוף כיוצא בהן א"כ למה נאמר שור או חמור אלא שדבר הכתוב בהווה: **גמ'** לנפילת הבור [1]כסף ישיב לבעליו כתיב כל דאית ליה בעלים כדאמרן להפרשת הר סיני [2]אם בהמה אם איש לא יחיה [3]וחיה בכלל בהמה הויא אם לרבות את העופות לתשלומי כפל כדאמרינן [3]על כל דבר פשע כלל כל דבר פשיעה להשבת אבידה [4]לכל אבדת אחיך לפריקה יליף חמור חמור משבת [7]לחסימה יליף שור שור משבת לכלאים אי כלאים דחרישה יליף שור שור משבת אי כלאים דהרבעה יליף בהמתך בהמתך משבת וגבי שבת מנלן דתניא ר' יוסי אומר משום ר' ישמעאל בדברות הראשונות נאמר [5]עבדך ואמתך ובהמתך ובדברות האחרונות נאמר [6]ושורך וחמורך וכל בהמתך והלא שור וחמור בכלל כל בהמה היו ולמה יצאו לומר לך מה שור וחמור האמור כאן חיה ועוף כיוצא בהן אף כל חיה ועוף כיוצא בהן אימא בהמה דדברות הראשונות כלל שורך וחמורך דדברות האחרונות פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שור וחמור אין מידי אחרינא לא אמרי וכל בהמתך דדברות האחרונות חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל בעלי חיים ואימא מה הפרט מפורש דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא אף כל דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא ^ג^אבל עופות לא אמרי א"כ נכתוב רחמנא חד פרטא הי נכתוב רחמנא אי כתב רחמנא שור ה"א קרב לגבי מזבח אין שאינו קרב לגבי מזבח לא כתב רחמנא חמור ואי כתב רחמנא חמור ה"א קדוש בבכורה אין שאין קדוש בבכורה לא כתב רחמנא שור אלא וכל בהמתך ריבויא הוא וכל היכא דכתב רחמנא כל ריבויא הוא והא גבי מעשר דכתיב כל וקא דרשינן ליה בכלל ופרט דתניא [10]ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך כלל בבקר ובצאן וביין ובשכר פרט ובכל אשר תשאלך נפשך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט ·מה הפרט מפורש פרי מפרי וגידולי קרקע אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע אמרי בכל כללא כל ריבויא איבעית אימא כל נמי כללא הוא מיהו האי כל דהכא ריבויא הוא מדהוה ליה למכתב ובהמתך כדכתיב בדברות הראשונות וכתב וכל בהמתך ש"מ ריבויא השתא דאמרת כל ריבויא הוא בהמתך דדברות הראשונות ושור וחמור דדברות האחרונות ל"ל אמרי שור לאגמורי שור שור לחסימה חמור לאגמורי חמור חמור לפריקה בהמתך לאגמורי בהמתך בהמתך לכלאים אי הכי אפילו אדם ליתסר אלמה תנן [10]^ב^אדם מותר עם כולן לחרוש ולמשוך אמר רב פפא ^ד^פפונאי ידעי טעמא דהא מילתא ומנו רב אחא בר יעקב אמר קרא [6]למען ינוח עבדך ואמתך כמוך להנחה הקשתיו ולא לדבר אחר: שאל רבי חנינא בן עגיל את רבי חייא בר אבא מפני מה בדברות הראשונות לא נאמר בהם טוב ובדברות האחרונות

נאמר

עין משפט נר מצוה

פט א מיי' פי"ב מהל' מזקי ממון הלכה טז ועי' בהשגות וכמ"מ סמנ עשין קמ טוש"ע ח"מ סי' מי סעיף יט:
צ ב מיי' שם הלכה ג סמנ שם טוש"מ שם:
צא ג מיי' פ"ח מהל' גניבה הלכה ו:
צב ד מיי' פי"ד מהל' אבידה הל' ג טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ג:
צג ה מיי' פי"ג מהל' רוצח הלכה ג סמנ עשין פ טוש"ע ח"מ סי' רעב סעיף ג:
צד ו מיי' פי"ג מהל' שכירות הל' ב סמנ לאוין קפד טוש"ע ח"מ סי' שלח סעיף ב:
צה ז מיי' פי"ט מהל' נגלים הל' ג סמנ לאוין רסא טוש"ע י"ד סי' רלז סעיף ג ופעיף י:
צו ח מיי' פ"כ מהל' שבת הלכה ג טוש"ע ס"ח סי' שה סעיף ג:
צז ט מיי' שם וסמנ שם טוש"ע י"ד סי' רלז סעיף ג י:
צח י מיי' פ"ז מהל' מעשר שני הלכה ג סמנ עשין קלו:
צט כ מיי' פ"ט מהל' נגלים הלכה י סמנ לאוין רסא טוש"ע י"ד סי' רלז סעיף טז:

מוסף רש"י

אף כל חיה ועוף וכיוצא בהן. וכן שור שנגח את האדם, דכתיב (שמות כא) השור יסקל, וגמרינן בגזרה שוה שור שור משבת לעשות כל בהמה חיה ועוף כשור (ברכות כז. ע"ש). **פרי מפרי.** עגל עולד מאמו וכן שה, וענבים מתלגים שזורעין התלגים (ערובין כז:) ולד מולד וגפן מתלגן, למעוטי מים ומלח וכמהין ופטריות (לקמן סג.). **וגדולי קרקע.** שמולן מזון וגדילין מן הקרקע (ערובין כז:) למעוטי דגים (לקמן סג.). **אדם מותר עם כולן.** עם כל הבהמות, **לחרוש ולמשוך.** שלא אסרה תורה אלא שני מיני בהמה יחד, כעין שור וחמור, ומשנה זו במסכת כלאים (שבת נד.). **פפונאי.** תלמידיה שבפפונא, ומנו **רב אחא בר יעקב.** שהיה דר בפפונא כדאמר בהשותפין (טז.) גבי שטן ופגינה לשם שמים נתכוונו דרשה רב אחא בר יעקב בפפונא אתא שטן ונשקיה אכרעיה (קדושין לה.).

מסורת הש"ס

ע) לעיל נב:, ב) [כריתות כא:], ג) [לעיל ח: וש"נ], ד) [נ"מ פט.], ה) לקמן סג., ו) שם, מיר לה: עירובין מז:, ז) כלאים פ"ח מ"ו [שבת נד.], ח) [קידושין לה.], ט) [שמות יט], י) [שם כב], כ) [ויקרא יט], ל) [דברים כב], מ) [שמות כג], נ) [דברים כה], ס) [שמות כג], ע) רש"ל, פ) [ע' תוס' שבת עג: ותוספות כתובות ס. ד"ה מפלק],

תורה אור השלם

1. בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה לוֹ: שמות כא לד
2. לֹא תִגַּע בּוֹ יָד כִּי סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ רָמֹה יֵרָה אִם בְּהֵמָה אִם אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר: שמות יט יג
3. עַל כָּל דָּבָר פֶּשַׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שָׂה עַל שַׂלְמָה עַל כָּל אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ: שמות כב ח
4. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לַחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשַׂלְמָלְתּוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא תוּכַל לְהִתְעַלָּם: דברים כב ג
5. וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ: דברים ה יג
7. וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שָּׁם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ: דברים יד כו